

**Dự án “Thực hiện hiệu quả Chương trình quốc gia về ATVSLĐ
nhằm cải thiện an toàn và sức khỏe tại nơi làm việc ở Việt nam”
RAS/08/07M/JPN**

BÁO CÁO KẾT QUẢ THỰC HIỆN DỰ ÁN

Những nội dung chính

- I- Tổ chức và quản lý dự án
- II- Hỗ trợ xây dựng khuôn khổ chính sách quốc gia
- III- Hỗ trợ các hoạt động tại cơ sở
- IV- Các tài liệu đã in ấn phát hành
- V- Đánh giá
- VI- Bài học kinh nghiệm
- VII- Những vấn đề còn tồn tại
- VIII- Các hoạt động tiếp theo

Dự án “Thực hiện hiệu quả Chương trình quốc gia về bảo hộ lao động, An toàn vệ sinh lao động nhằm tăng cường an toàn và sức khỏe tại nơi làm việc ở Việt Nam, Mã số RAS/08/07M/JPN” được triển khai thực hiện từ tháng 6 năm 2009 đến tháng 12 năm 2011. Sau gần ba năm thực hiện, dự án đã đạt được một số kết quả sau đây

I. Tổ chức, quản lý dự án

1. Tổ chức

Ban Quản lý dự án (Ban QLDA) được thành lập theo Quyết định số 766/QĐ-LĐTBXH ngày 16/6/2009, bao gồm Trưởng ban là Phó cục trưởng Cục ATLĐ và 5 thành viên khác là công chức của Cục An toàn lao động (ATLĐ).

Ban Quản lý dự án có chức năng và nhiệm vụ: Xây dựng và trình Bộ chương trình kế hoạch hoạt động tổng thể, kế hoạch chi tiết của dự án theo văn kiện dự án và quy định hiện hành của Nhà nước Việt Nam; tổ chức thực hiện kế hoạch đã được phê duyệt; Tổng hợp, đánh giá hiệu quả hoạt động của dự án, báo cáo định kỳ tiến độ và kết quả thực hiện dự án; Xây dựng quy chế quản lý, tiếp nhận tài trợ và sử dụng có hiệu quả nguồn kinh phí được giao; Xây dựng và tổ chức thực hiện quy chế hoạt động của Ban quản lý dự án phù hợp với quy định

của Nhà nước Việt Nam và văn kiện dự án; Giúp Bộ làm đầu mối phối hợp với ILO trong quá trình triển khai thực hiện dự án.

Ban Tư vấn dự án được thành lập theo Quyết định số 765/QĐ-LĐTBXH ngày 16/6/2009, bao gồm Trưởng ban là Cục trưởng Cục ATLĐ và 9 thành viên từ các cơ quan, tổ chức khác có liên quan. Ban Tư vấn dự án có nhiệm vụ: Tư vấn về việc xây dựng chương trình kế hoạch dự án; Tư vấn trong việc tổ chức thực hiện, tư vấn các giải pháp xử lý khó khăn trong quá trình triển khai dự án, bảo đảm thực hiện đúng các mục tiêu và sử dụng hiệu quả nguồn lực của dự án; Tư vấn giám sát, đánh giá việc thực hiện các hoạt động của dự án cũng như các hoạt động khác có liên quan.

Văn phòng dự án do ILO thành lập từ tháng 6 năm 2009, bao gồm 01 Điều phối viên dự án quốc gia và 01 Trợ lý quản lý tài chính và hành chính.

Ban Quản lý dự án tại các tỉnh do Giám đốc Sở LĐTBXH các tỉnh Thái Nguyên, Thanh Hoá, Thừa Thiên-Huế, Đồng Nai ra Quyết định thành lập, gồm 5 thành viên, do Lãnh đạo Sở làm trưởng ban, các thành viên là cán bộ công chức của các phòng ban liên quan.

2, Cung cấp thiết bị

Để tạo điều kiện thuận lợi cho việc chủ động thực hiện các hoạt động của dự án theo kế hoạch, mỗi tỉnh tham gia dự án được cấp 01 máy tính xách tay, 01 máy chiếu data-projector và 01 máy ảnh kỹ thuật số. Số thiết bị này đã và đang được các giảng viên nguồn của các tỉnh dự án sử dụng có hiệu quả trong các hoạt động hội thảo và tập huấn về cải thiện điều kiện lao động trong doanh nghiệp vừa và nhỏ (WISE), trong sản xuất nông nghiệp (WIND) và cho lao động tại các hộ gia đình (WISH).

3, Hỗ trợ quản lý:

Ban QLDA và Văn phòng dự án thường xuyên liên hệ và trao đổi việc thực hiện các hoạt động của dự án với Ban QLDA các tỉnh, phối hợp với giảng viên nguồn đi thăm một số doanh nghiệp vừa và nhỏ, thăm các hộ gia đình nông dân tham gia dự án nhằm hỗ trợ kỹ thuật và khuyến khích động viên việc cải thiện điều kiện lao động sau khi tham gia các lớp tập huấn WISE, WIND, WISH.

Văn phòng dự án cũng đã biên soạn các mẫu biểu báo cáo tài chính, thanh toán để cung cấp cho các tỉnh nhằm bảo đảm thực hiện thống nhất cho các hoạt động của dự án.

II- Hỗ trợ những cố gắng nỗ lực của các cơ quan liên quan trong việc xây dựng khuôn khổ chính sách quốc gia:

1. Xây dựng hồ sơ quốc gia về an toàn vệ sinh lao động - Phòng chống cháy nổ (ATVSLĐ-PCCN).

Hồ sơ quốc gia về ATVSLĐ-PCCN được cập nhật trên cơ sở hợp tác giữa các cơ quan quản lý nhà nước và các tổ chức đại diện cho người sử dụng lao động và người lao động, do tổ biên soạn bao gồm 27 thành viên thuộc 18 cơ quan và tổ chức có liên quan thực hiện. Sau 9 tháng thu thập, cập nhật thông tin và bổ sung sửa đổi, Hồ sơ quốc gia về ATVSLĐ-PCCN lần thứ hai đã được hoàn thành bao gồm những thông tin cơ bản về chính sách quốc gia, văn bản quy phạm pháp luật, hệ thống tổ chức quản lý, tình hình thanh tra, kiểm tra giám sát điều kiện lao động, thống kê báo cáo tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp, các hoạt động thông tin, tuyên truyền, huấn luyện, các hoạt động hợp tác... Đây là những dữ liệu quan trọng, phản ánh thực trạng tổ chức, quản lý và thực hiện công tác ATVSLĐ ở Việt Nam và là cơ sở dữ liệu cho việc xây dựng Chương trình quốc gia ATVSLĐ lần hai, giai đoạn 2011-2015.

Dự án hỗ trợ cho việc tổ chức các cuộc họp, hội thảo để trao đổi thảo luận nhằm bổ sung, cập nhật nội dung của Hồ sơ quốc gia ATVSLĐ-PCCN lần thứ hai và hỗ trợ để in ấn phát hành 2000 bản tiếng Việt và 300 bản tiếng Anh.

Xây dựng Chương trình quốc gia ATVSLĐ lần thứ hai

Để xây dựng Chương trình Quốc gia về ATVSLĐ lần hai, giai đoạn 2011-2015, Bộ LĐTBXH đã thành lập một Tổ công tác gồm các thành viên là cán bộ công chức của các cơ quan quản lý nhà nước và các tổ chức đại diện của người sử dụng lao động và người lao động.

Dự án đã hỗ trợ Bộ LĐTBXH tổ chức các cuộc hội thảo quốc gia ba bên, tạo diễn đàn cho các cơ quan liên quan, các tổ chức đại diện của người sử dụng lao động và người lao động trao đổi, thảo luận, tìm ra những vấn đề cần ưu tiên, những mục tiêu cần đạt và những dự án có tính khả thi. Chương trình Quốc gia ATVSLĐ lần hai, giai đoạn 2011-2015 đã được Chính phủ phê duyệt ngày 10 tháng 12 năm 2010.

Ảnh 1: Hội thảo quốc gia ba bên về Chương trình quốc gia An toàn vệ sinh lao động, Hà Nội, ngày 03-04 tháng 9 năm 2009

2. Đề xuất xây dựng Luật An toàn vệ sinh lao động

Hội thảo quốc gia ba bên về đề xuất xây dựng Luật An toàn vệ sinh lao động đã được tổ chức tại Đồ Sơn, Hải Phòng, trong hai ngày 27-28 tháng 10 năm 2011. Các đại biểu đại diện cho các cơ quan quản lý nhà nước về an toàn vệ sinh lao động và các tổ chức đại diện cho người lao động, người sử dụng lao động đã tham dự hội thảo.

Qua 03 phiên hội thảo với 10 bài tham luận và 3 buổi thảo luận tập trung vào 3 chủ đề chính được nhiều đại biểu quan tâm, đó là: những bất cập và những khó khăn, trở ngại trong quá trình thực hiện các văn bản pháp luật hiện hành về ATVSLĐ; Đề xuất của các cơ quan chức năng liên quan về việc xây dựng Luật ATVSLĐ ở Việt Nam; Những kinh nghiệm của ILO và Hàn Quốc về việc xây dựng và thực hiện Luật ATVSLĐ.

Lộ trình xây dựng Luật An toàn vệ sinh lao động lao động được đề ra tại hội thảo là trong khoảng thời gian từ 2014 đến 2015.

3. Nghiên cứu khả thi việc phê chuẩn Công ước 187 của ILO về Khuôn khổ tăng cường ATVSLĐ.

Nghiên cứu khả thi việc phê chuẩn Công ước 187 của ILO về Khuôn khổ tăng cường ATVSLĐ là một trong các hoạt động của dự án nhằm hướng tới việc phê chuẩn Công ước để tăng cường hệ thống quản lý và đẩy mạnh việc thực hiện công tác ATVSLĐ.

Bản dự thảo báo cáo nghiên cứu khả thi do Vụ Pháp chế, Bộ Lao động-Thương binh và Xã hội thực hiện đã được trao đổi thảo luận tại hai cuộc hội thảo quốc gia ba bên. Việc gia nhập Công ước 187 có một số điều kiện thuận lợi, đó là Chương trình quốc gia về ATVSLĐ lần thứ hai, giai đoạn 2011-2015 đã Chính phủ phê duyệt tháng 12 năm 2011, có hệ thống các văn bản pháp luật ATVSLĐ khá đầy đủ, có Hội đồng quốc gia về BHLĐ và có hệ thống quản lý ATVSLĐ từ trung ương đến các địa phương. Hơn nữa, Việt Nam đã phê chuẩn Công ước số 155 về ATVSLĐ; Công ước số 81 về Thanh tra lao động. Trong những năm gần đây Việt nam đã nhận được sự hỗ trợ tích cực của ILO trong việc tăng cường công tác ATVSLĐ. Tuy nhiên có một số điểm còn băn khoăn đó là hiện nay trên thế giới mới chỉ có 16 nước phê chuẩn Công ước 187, trong đó ở châu Á chỉ có Hàn Quốc và Nhật Bản. Mặt khác việc thực hiện công tác ATVSLĐ nói chung và ATVSLĐ trong nông nghiệp nói riêng chưa đầy đủ. Nhận thức của cộng đồng về an toàn vệ sinh lao động còn hạn chế. Công tác quản lý ATVSLĐ còn chưa đáp ứng được yêu cầu hiện tại.

Ảnh 2: Hội thảo quốc gia về nghiên cứu khả thi việc gia nhập Công ước Số 187 của ILO về Khuôn khổ tăng cường ATVSLĐ, Hải Phòng, tháng 01 năm 2011

Bộ Lao động-Thương binh và Xã hội đã đề ra lộ trình gia nhập Công ước Số 187 của ILO là trong khoảng thời gian từ 2012 đến 2014.

4. Biên soạn Sổ tay hướng dẫn áp dụng hệ thống quản lý ATVSLĐ

Cục An toàn lao động, Bộ LĐTBXH phối hợp với Tổ chức lao động Quốc tế đã biên soạn cuốn Sổ tay hướng dẫn áp dụng hệ thống quản lý ATVSLĐ và đã tham khảo ý kiến các cán bộ quản lý, thanh tra lao động và các cơ quan liên quan, các tổ chức đại diện của người sử dụng lao động và người lao động tại hai cuộc Hội thảo quốc gia tổ chức tại thành phố Hồ Chí Minh ngày 06 tháng 9 năm 2010 và tại Hải Phòng ngày 13 tháng 01 năm 2011. Kết quả thảo luận tại 2 cuộc hội thảo đã được bổ sung sửa đổi vào Bản dự thảo Sổ tay hướng dẫn áp dụng hệ thống quản lý ATVSLĐ.

Ảnh 3: Hội thảo quốc gia về xây dựng tài liệu hướng dẫn áp dụng hệ thống quản lý An toàn vệ sinh lao động, Tp Hồ Chí Minh, tháng 9 năm 2010

1000 cuốn Sổ tay hướng dẫn áp dụng hệ thống quản lý An toàn vệ sinh lao động đã được in ấn và phát hành trong tháng 7 năm 2011.

5. Cải thiện tình hình báo cáo tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp

Theo quy định của pháp luật, mọi vụ tai nạn lao động xảy ra tại nơi làm việc đều phải được báo cáo đến các cơ quan chức năng có thẩm quyền. Tuy nhiên trong thực tế, con số thống kê, báo cáo tai nạn lao động chưa đầy đủ, chưa phản ánh chính xác thực trạng tai nạn lao động.

Bộ LĐTBXH đã tổ chức hai cuộc hội thảo quốc gia về “Cải thiện tình hình báo cáo tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp” để trao đổi thông tin và kinh nghiệm giữa các cơ quan chức năng có liên quan với các tổ chức quốc tế (ILO và ISSA–Mining) nhằm tìm ra các giải pháp có tính khả thi để cải thiện tình hình báo cáo tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp.

Ảnh 4: Hội thảo quốc gia về cải thiện tình hình báo cáo tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp tại thành phố Hồ Chí Minh, tháng 12 năm 2009

Trên cơ sở trao đổi thảo luận tại hội thảo, Cục An toàn lao động, Bộ LĐTBXH đã bổ sung, sửa đổi các quy định hiện hành liên quan đến việc báo cáo tai nạn lao động và đã trình các cơ quan chức năng có thẩm quyền để ban hành.

6. Biên soạn tài liệu hướng dẫn thực hành về dịch vụ Y tế lao động cơ bản và Cải thiện điều kiện lao động trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ

Hai dự án ILO-Bộ LĐTBXH và WHO-Bộ Y tế đã hợp tác cùng với chuyên gia ILO để biên soạn cuốn Tài liệu hướng dẫn thực hành trên cơ sở kết hợp giữa dịch vụ y tế lao động cơ bản và cải thiện điều kiện lao động trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ (WISE).

Ảnh 5: Hội thảo về Hướng dẫn thực hành dịch vụ Y tế lao động cơ bản và cải thiện điều kiện lao động trong các DNVVN, Tp Huế, tháng 7 năm 2011

Tháng 7 năm 2011, ILO đã phối hợp với Bộ LĐTBXH tổ chức hội thảo tập huấn cho các cán bộ công chức của các tỉnh tham gia dự án nhằm thảo luận cách thức áp dụng cuốn tài liệu này vào thực tế.

7. Tăng cường hợp tác giữa các nước ASEAN

Trao đổi thông tin và kinh nghiệm về thực hiện công tác ATVSLĐ giữa các cán bộ quản lý, các chuyên gia về ATVSLĐ của Việt Nam với các nước ASEAN là một trong những mục tiêu của dự án. Tháng 3 năm 2010, Bộ LĐTBXH phối hợp với ILO và các cơ quan liên quan tổ chức hội thảo về “Cải thiện điều kiện lao động trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ” có sự tham gia của các đại biểu đến từ các nước Lào, Cambodia, Thailand, Philippine, Malaysia, Singapore. Tháng 10

năm 2010, ILO đã hỗ trợ tổ chức chuyến tham quan khảo sát và hội thảo để trao đổi thông tin, kinh nghiệm về ATVSLĐ trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ với các nước ASEAN và Nhật Bản tại Tokyo. Tháng 3 năm 2011, Bộ LĐTBXH phối hợp với ILO tổ chức hội thảo ASEAN về “Đánh giá nguy cơ nhằm tăng cường an toàn và sức khỏe tại nơi làm việc trên cơ sở kết hợp tập huấn WISE và Dịch vụ y tế lao động cơ bản”, các đại biểu ASEAN đến từ Lào, Thái Lan, Singapore, Philippine và Malaysia đã tham dự và trình bày tại hội thảo.

Ảnh 6: các đại biểu ASEAN dự hội thảo về "cải thiện điều kiện lao động trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ", tp Thái Nguyên, tháng 3 năm 2010

Các hoạt động hợp tác này đã và đang góp phần tích cực vào việc xây dựng và áp dụng các tiêu chuẩn ATVSLĐ cao hơn trong cộng đồng các nước ASEAN.

III- Hỗ trợ các hoạt động tại cơ sở nhằm xây dựng mô hình bảo đảm ATVSLĐ và việc làm bền vững cho mọi người lao động.

1. Cải thiện điều kiện lao động trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ

1.1. Tập huấn giảng viên nguồn về cải thiện điều kiện lao động cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ (WISE)

Lớp tập huấn được tổ chức tại Thanh Hoá từ ngày 08 đến 12/9/2009, 20 học viên là cán bộ công chức của 4 tỉnh tham gia dự án được lựa chọn từ Sở LĐTBXH, Sở Y tế, Liên đoàn lao động tỉnh và Liên minh Hợp tác xã tỉnh đã tham gia lớp tập huấn. Mục tiêu của khoá tập huấn là xây dựng một mạng lưới giảng viên nguồn về cải thiện điều kiện lao động và ATVSLĐ trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ theo phương pháp WISE, nhằm góp phần thiết thực vào việc thực hiện Dự án số 4 trong Chương trình quốc gia về ATVSLĐ lần thứ nhất.

Tháng 5 năm 2011, lớp tập huấn giảng viên nguồn lần thứ hai đã được tổ chức tại Hải Phòng cho 30 cán bộ công chức của các tỉnh/thành phố Hà Nội, Hải Phòng, Hải Dương, Bắc Ninh, Ninh Bình và Trung tâm huấn luyện ATVSLĐ nhằm đáp ứng yêu cầu của Ban Quản lý dự án và nhằm với tới chỉ tiêu kế hoạch đã đề ra trong tài liệu dự án.

Hình 7: Học viên lớp tập huấn giảng viên nguồn về WISE đang thực hành kiểm định tại Công ty thiết bị trường học Hồng Đức, Thanh Hoá, tháng 9 năm 2009

Trong thời gian tập huấn, học viên được cung cấp những kiến thức cơ bản về phương pháp giáo dục hành động có sự tham gia của cộng đồng và những nội dung thiết thực của phương pháp WISE, đó là: Cát giữ và vận chuyển nguyên vật liệu; Sắp xếp nơi làm việc; An toàn máy và thiết bị; Môi trường lao động và kiểm soát các hoá chất độc hại; Phúc lợi xã hội; Tổ chức công việc và Thực hiện việc

cải thiện. Thông qua phương pháp giáo dục hành động, trình độ và kỹ năng huấn luyện của học viên đã tăng lên một cách rõ rệt sau mỗi buổi tập huấn.

Học viên đã thảo luận và xây dựng kế hoạch tổ chức tập huấn WISE để cải thiện điều kiện lao động và ATVSLĐ cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ ở địa phương, góp phần thiết thực vào việc phòng ngừa tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp.

1.2. Tổ chức tập huấn WISE

Sau khi tham dự tập huấn giảng viên nguồn về chương trình WISE, Sở LĐTBXH các tỉnh tham gia dự án đã phối hợp với đội ngũ giảng viên nguồn của các cơ quan liên quan, tổ chức được tổng số 40 lớp tập huấn WISE cho 1238 người sử dụng lao động, cán bộ quản lý và cán bộ công đoàn của 574 doanh nghiệp vừa và nhỏ.

Ảnh 8: Một phân xưởng sản xuất đồ gỗ của Công ty Hồng Đức, Thanh Hoá

Sau tập huấn, các giảng viên nguồn đã thường xuyên đến thăm các doanh nghiệp để tư vấn kỹ thuật và khuyến khích các doanh nghiệp áp dụng các giải pháp đơn giản, rẻ tiền để cải thiện điều kiện lao động. Cho đến nay các doanh nghiệp tham gia tập huấn WISE đã thực hiện được 1813 cải thiện, hầu hết những cải thiện này đều đơn giản, thiết thực, chi phí thấp nhưng mang lại hiệu quả cao,

góp phần tích cực vào việc nâng cao năng suất lao động, phòng ngừa tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp tại nơi làm việc.

Tổng hợp các hoạt động huấn luyện WISE

Tỉnh/T.phố	Giảng viên	Số doanh nghiệp tham gia			Số học viên			Số cải thiện		
		2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Thai Nguyen	5	9	28	42	30	81	90	26	141	90
Thanh Hoa	5	11	41	45	33	86	90	30	243	171
TT -Hue	5	10	35	45	30	91	90	43	133	137
Dong Nai	5	15	46	55	30	81	90	45	121	85
Hà Nội	5			40			87			87
Hải Phòng	5			33			70			92
Hải Dương	5			33			61			100
Bắc Ninh	5			30			64			114
Ninh Bình	5			34			60			155
TT H.luyện	5			24			70			
Tổng số	50	574			1238			1813		

Kết quả cải thiện điều kiện lao động theo phương pháp WISE đã mang lại lợi ích thiết thực cho doanh nghiệp và người lao động, năng suất lao động tăng lên, an toàn và sức khỏe của người lao động được bảo đảm. Người lao động cảm thấy yên tâm, gắn bó hơn với doanh nghiệp.

Tài liệu huấn luyện chuẩn, đội ngũ giảng viên ngày càng tích lũy được nhiều kinh nghiệm, nội dung và chương trình tập huấn phù hợp, đối tượng tham

dự tập huấn nhận thấy lợi ích thiết thực sau khi tham gia tập huấn và có thể áp dụng để cải thiện điều kiện lao động tại nơi làm việc.

2. Tập huấn ATVSLĐ trong sản xuất nông nghiệp.

2.1. Tập huấn giảng viên nguồn: Bảo đảm ATVSLĐ trong sản xuất nông nghiệp là một trong bảy lĩnh vực ưu tiên của Chương trình quốc gia về ATVSLĐ lần thứ nhất và lần thứ hai và là một hoạt động quan trọng của dự án. Chính vì vậy lớp tập huấn giảng viên nguồn về ATVSLĐ trong sản xuất nông nghiệp đã được tổ chức tại Thái Nguyên từ ngày 07-14 tháng 5 năm 2010. Học viên là những cán bộ, công chức được lựa chọn từ các Sở LĐTBXH, Y tế, Hội Nông dân và Hội phụ nữ của 4 tỉnh tham gia dự án.

Trong thời gian tập huấn, học viên được cung cấp những kiến thức cơ bản về phương pháp giáo dục hành động của Chương trình WIND, đó là: Sắp xếp và vận chuyển nông sản; Bố trí nơi làm việc; An toàn trong sử dụng điện và máy; Môi trường lao động và kiểm soát hoá chất độc hại; Phúc lợi xã hội và Tổ chức công việc. Thông qua phương pháp học đi đôi với hành và thường xuyên rút kinh nghiệm, kỹ năng huấn luyện của học viên đã nâng lên rõ rệt sau mỗi buổi tập huấn. Thành công của khoá tập huấn đã thể hiện rõ nét trong các buổi học viên thực hành giảng bài cho 20 Tình nguyện viên nông dân của xã Phúc Trìu, thành phố Thái Nguyên. Nông dân tham gia khoá tập huấn đều nhận thấy Chương trình WIND thiết thực và phù hợp, dễ hiểu, dễ nhớ và dễ thực hiện.

Ảnh 9: Học viên lớp tập huấn giảng viên nguồn Chương trình WIND kiểm định tại cánh đồng chè, thành phố Thái Nguyên, tháng 5 năm 2010

2.2. Tập huấn Tình nguyện viên nông dân: Sau khi tham gia lớp tập huấn giảng viên nguồn về ATVSLĐ trong sản xuất nông nghiệp, các tỉnh dự án đã tổ chức các lớp tập huấn 4 ngày để đào tạo Tình nguyện viên nông dân, đối tượng tập huấn là cán bộ thôn xã, cán bộ hội nông dân hoặc hội phụ nữ. Họ là những người tự tin và tích cực trong việc thuyết phục nông dân tham gia các lớp WIND mini và cải thiện điều kiện lao động. Mỗi tỉnh tập huấn được 20 Tình nguyện viên nông dân, tổng số đã có 80 Tình nguyện viên nông dân được tập huấn ATVSLĐ theo phương pháp WIND.

2.3. Các lớp tập huấn WIND mini: Sau khi tham dự lớp tập huấn 4 ngày, Tình nguyện viên nông dân tổ chức các lớp tập huấn WIND mini cho bà con làng xóm, mỗi nhóm 5 người, vào thời gian phù hợp với điều kiện lao động sản xuất. Tính đến cuối tháng 12 năm 2010, 80 Tình nguyện viên nông dân đã tổ chức tập huấn cho 800 nông dân tại 4 tỉnh dự án. Mỗi nông dân tham gia đã đăng ký thực hiện 3 cải thiện ngắn hạn (trong vòng 3 tháng) và 2 cải thiện dài hạn (3-6 tháng). Bảng dưới đây chỉ ra số lượng cải thiện của nông dân 4 tỉnh tham gia dự án trong thời gian từ tháng 8 đến tháng 12 năm 2010.

Địa phương	Vận chuyển nguyên vật liệu	Bố trí nơi làm việc	An toàn điện và máy	Môi trường lao động	Điều kiện phúc lợi và tổ chức công việc	Tổng số
Thái Nguyên	230	215	170	245	110	970
Thanh Hoá	162	231	172	151	200	916
Thừa Thiên-Huế	250	200	180	120	150	950
Đồng Nai	182	168	167	178	300	995
Tổng số	824	814	689	694	760	3731

Ảnh 10: Nông dân xã Hưng Lộc, huyện Thống Nhất, tỉnh Đồng Nai hợp tác làm đường sau khi dự tập huấn về cải thiện điều kiện lao động trong nông nghiệp

Số nông dân đã tham gia tập huấn WIND là 800 người, cao gấp đôi so với yêu cầu đề ra trong tài liệu dự án là 400. Nông dân tiến hành những cải thiện đơn giản, rẻ tiền nhưng hiệu quả, giúp họ tiết kiệm được thời gian, nâng cao được năng suất lao động, phòng ngừa được những nguy cơ gây ra tai nạn lao động và bệnh tật liên quan đến sản xuất nông nghiệp.

3. Tập huấn về cải thiện điều kiện lao động cho lao động tại gia đình (WISH)

Kinh tế hộ gia đình là một bộ phận quan trọng, đóng góp tích cực vào sự phát triển chung của nền kinh tế, thu hút một lực lượng lớn lao động và tạo ra nhiều việc làm cho xã hội. Môi trường lao động tại gia đình có nhiều yếu tố nguy hiểm và độc hại ảnh hưởng đến an toàn và sức khỏe của người lao động, đó là những nguy cơ do sử dụng điện, máy công cụ và tiếp xúc thường xuyên với bụi, ồn, hoá chất độc hại. Chính vì vậy, Dự án đã phối hợp với Bộ LĐTBXH tổ chức lớp tập huấn giảng viên nguồn về ATVSLĐ cho lao động gia đình (WISH/TOT) tại thành phố Huế từ ngày 22-24 tháng 7 năm 2010, với sự hỗ trợ về kỹ thuật của các chuyên gia ILO, 25 học viên được lựa chọn từ Trung tâm huấn luyện ATVSLĐ thuộc Cục An toàn lao động và cán bộ công chức của các Sở LĐTBXH, Y tế, Liên đoàn lao động, Liên minh HTX và Hội phụ nữ của các tỉnh tham gia dự án đã tham dự khoá tập huấn.

Ảnh 11: Lao động gia đình đang gia công sản phẩm tại phường Đức, tp Huế

Sau 3 ngày tập huấn, học viên đã hiểu được những nội dung và kiến thức cơ bản của phương pháp huấn luyện về cải thiện điều kiện lao động cho lao động gia đình (Work Improvement for Safe Homeworker - WISH). Học viên đã cùng nhau thảo luận và xây dựng kế hoạch tổ chức các lớp tập huấn WISH sau khi trở về địa phương. Tính đến tháng 3/2011 các tỉnh tham gia dự án và Trung tâm huấn

luyện đã tổ chức được 10 lớp tập huấn cho 246 lao động gia đình. Họ đã thực hiện được 490 cải thiện.

Tổng hợp các hoạt động huấn luyện WISH

	Thai Nguyen	Thanh Hoa	TT- Hue	Đong Nai	Training center+B SW	Tong so/ Total
Giao vien nguon/	5	3	5	5	5	23
So nguoi tap huan lần 1:	25	25	25	25	26	126
So nguoi tap huan lần 2:	25	23	25	20	27	120
So cai thien WISH	78	97	100	25	190	490

Tập huấn WISH để cải thiện điều kiện lao động và ATVSLĐ cho lao động gia đình là một hoạt động mới của dự án, tuy nhiên đã nhận được sự ủng hộ tích cực từ phía các hộ gia đình. Trong tương lai cần mở rộng tập huấn WISH để có nhiều người lao động hơn được nâng cao nhận thức về ATVSLĐ và tự mình cải thiện điều kiện lao động tại gia đình.

4. Hỗ trợ các các doanh nghiệp lớn và đa quốc gia về phòng ngừa căng thẳng tại nơi làm việc và các bệnh liên quan đến lối sống không lành mạnh.

Các doanh nghiệp lớn và đa quốc gia có vai trò quan trọng trong sự phát triển kinh tế và xã hội ở Việt Nam. Họ đã và đang thực hiện tốt công tác ATVSLĐ tại nơi làm việc. Tuy nhiên họ cũng đang phải đối mặt với những thách thức mới về công tác ATVSLĐ do việc chuyển giao công nghệ và áp dụng những quy trình sản xuất phức tạp, trong đó có những vấn đề liên quan đến căng thẳng tại nơi làm việc và những bệnh do những thói quen trong cuộc sống.

Bộ LĐTBXH đã phối hợp với ILO và các cơ quan liên quan tổ chức hội thảo về “Những vấn đề ATVSLĐ phát sinh trong các doanh nghiệp lớn và đa quốc gia” nhằm mục đích trao đổi thông tin và kinh nghiệm trong việc nhận biết những mối nguy cơ tại nơi làm việc, tăng cường sự hợp tác giữa người sử dụng lao động và người lao động trong việc phòng ngừa những bệnh do những thói quen không lành mạnh trong cuộc sống (như uống rượu, hút thuốc...) và để giảm bớt những căng thẳng và nâng cao sức khỏe tinh thần tại nơi làm việc. Đây cũng là một hoạt động mới mẻ và được các doanh nghiệp hưởng ứng tích cực.

Ảnh 12: Hội thảo quốc gia về " Những vấn đề ATVSLĐ phát sinh trong các doanh nghiệp lớn và đa quốc gia, tp Hồ Chí Minh, tháng 12 năm 2010

IV- Các tài liệu đã in ấn phát hành

Stt	Tên tài liệu	Số lượng	Phát hành
1	Năng suất lao động cao hơn, Và nơi làm việc tốt hơn	2000	2009
2	Hồ sơ quốc gia về ATVSLĐ-Phòng chống cháy nổ	1000	2010
3	Phát triển Chương trình tập huấn WIND tại châu Á	2000	2010
4	Cải thiện điều kiện làm việc tại gia đình	1000	2010
5	Mạng an toàn vệ sinh lao động ASEAN: Kinh nghiệm tốt về ATVSLĐ 2008/2009	500	2010
6	Tờ rơi giới thiệu dự án	1000	2010
7	Sổ tay hướng dẫn áp dụng hệ thống quản lý	1000	2011

8	Phương pháp huấn luyện hướng vào hành động (PAOT)	500	2011
9	Chương trình quốc gia về ATVSLĐ lần thứ hai	500	2011

V- Đánh giá

1. Sự hợp tác của các cơ quan liên quan

Tại Trung ương, sự hợp tác của các cơ quan liên quan với các tổ chức đại diện cho người sử dụng lao động và người lao động được thể hiện thông qua việc trao đổi thảo luận trong các cuộc hội thảo quốc gia để cập nhật thông tin vào tập Hồ sơ quốc gia về An toàn vệ sinh lao động - Phòng chống cháy nổ và xây dựng Chương trình quốc gia ATVSLĐ lần thứ hai, cải thiện hệ thống báo cáo tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp, xây dựng sổ tay hướng dẫn áp dụng hệ thống quản lý ATVSLĐ, nghiên cứu khả thi việc phê chuẩn Công ước số 187 của ILO về Khuôn khổ tăng cường ATVSLĐ.

Tại các tỉnh tham gia dự án: Các cơ quan liên quan như Sở LĐTBXH, Sở Y tế, Liên đoàn lao động tỉnh, Liên minh Hợp tác xã, Hội Nông dân và Hội liên hiệp phụ nữ của tỉnh đã cử cán bộ công chức tham gia các lớp tập huấn giáo viên nguồn. Đội ngũ giảng viên này đã hợp tác chặt chẽ với Sở LĐTBXH trong việc tổ chức các lớp tập huấn cho doanh nghiệp vừa và nhỏ, cho các Tình nguyện viên nông dân và các hộ gia đình, đồng thời phối hợp, lồng ghép với các hoạt động của cơ quan, đơn vị để hỗ trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ, hỗ trợ người lao động cải thiện điều kiện lao động.

2. Sự phối hợp hoạt động giữa hai dự án

Một số doanh nghiệp có liên quan đến việc sử dụng amiang trong quá trình sản xuất vật liệu xây dựng đã được Trung tâm y tế dự phòng các tỉnh tham gia dự án thực hiện các dịch vụ y tế lao động cơ bản như đo đặc môi trường lao động, thăm khám sức khỏe định kỳ cho công nhân, mời tham gia các lớp tập huấn WISE nhằm mục đích từng bước cải thiện điều kiện lao động để giảm thiểu những tác hại của amiang tới sức khỏe của người lao động tại nơi làm việc.

3. Ảnh hưởng đối với doanh nghiệp

Ngay sau khi tham dự tập huấn, nhiều doanh nghiệp đã tiến hành ngay một số cải thiện đơn giản, chi phí thấp, dễ thực hiện, bằng khả năng và nguồn lực sẵn có. Nội dung và chương trình tập huấn WISE dễ hiểu, thiết thực và có thể áp dụng rộng rãi để cải thiện điều kiện lao động, phòng ngừa tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp cho người lao động.

4. Ảnh hưởng đến người lao động

Các hoạt động huấn luyện ATVSLĐ theo phương pháp WISE đã nâng cao ý thức chủ động sáng tạo của người sử dụng lao động và người lao động, giúp họ hiểu được sự cần thiết trong việc cải thiện điều kiện lao động nhằm mục đích nâng cao năng suất lao động, phát triển sản xuất. Chính vì vậy, hầu hết các chủ doanh nghiệp đã huy động sự tham gia tích cực của người lao động. Hiệu quả của việc cải thiện rõ ràng nhận thấy: công việc thuận lợi hơn, năng suất lao động cao hơn, thời gian làm việc tiết kiệm hơn, tai nạn lao động được phòng ngừa, sức khoẻ người lao động được bảo đảm. Đặc biệt là người sử dụng lao động quan tâm hơn đến công việc và phúc lợi của người lao động, người lao động được chăm sóc, bảo vệ, cảm thấy yên tâm và gắn bó hơn với doanh nghiệp.

5. Tác động của dự án đến hợp tác ASEAN, bình đẳng giới và môi trường

Các hoạt động và kết quả của Dự án đã có tác động tích cực đến sự hợp tác với các nước Asean, đến bình đẳng giới và đến việc bảo vệ môi trường.

Dự án đã tổ chức và mời các nước thành viên ASEAN tham dự hội thảo về “Cải thiện điều kiện lao động trong các doanh nghiệp nhỏ” tại Thái Nguyên (3/2010) và “Đánh giá nguy cơ để cải thiện điều kiện lao động trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ” tại Quảng Ngãi (3/2011). Những hoạt động này góp phần tích cực vào việc trao đổi thông tin và kinh nghiệm giữa các cán bộ quản lý, các chuyên gia về ATVSLĐ và tăng cường sự hợp tác trong cộng đồng các nước ASEAN.

Sự bình đẳng giới: Trong hầu hết các doanh nghiệp vừa và nhỏ, luôn có lao động nữ tham gia sản xuất, vì vậy các hoạt động cải thiện điều kiện lao động trong các doanh nghiệp nhỏ đều có sự tham gia của phụ nữ và kết quả của các

hoạt động cải thiện đều mang lại lợi ích thiết thực cho công nhân nữ trong các doanh nghiệp tham gia dự án.

Bảo vệ môi trường là một trong những nội dung chính của chương trình huấn luyện WISE và WIND, đó là “Môi trường lao động và quản lý các hoá chất độc hại”. Những cải thiện về giảm thiểu bụi, giảm thiểu tiếng ồn, kiểm soát và hạn chế tiếp xúc với hoá chất độc hại chẳng những bảo vệ sức khỏe người lao động tại nơi làm việc mà còn góp phần tích cực vào việc bảo vệ môi trường sống chung.

6. Tính bền vững

Tính bền vững của dự án được duy trì ở tài liệu huấn luyện, ở đội ngũ giảng viên nguồn và ở chính sách quốc gia.

Tài liệu huấn luyện được biên soạn theo hướng dễ hiểu, dễ sử dụng, bao gồm nhiều hình ảnh minh họa những điển hình sẵn có, gần gũi với các doanh nghiệp vừa và nhỏ để người sử dụng lao động và người lao động có thể học tập kinh nghiệm và vận dụng sáng tạo trên cơ sở điều kiện thực tế của mỗi doanh nghiệp.

Mạng lưới giảng viên nguồn ở cấp tỉnh đã được tập huấn nâng cao kiến thức và kỹ năng về phương pháp giáo dục hành động của chương trình WISE, WIND, WISH họ đã tích lũy được nhiều kinh nghiệm trong quá trình tập huấn cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ, cho nông dân và cho lao động gia đình, đặc biệt tích lũy được nhiều kinh nghiệm trong việc đến thăm và hỗ trợ các doanh nghiệp vừa và nhỏ, các hộ gia đình nông dân để họ tự cải thiện điều kiện lao động bằng nguồn lực và kỹ năng sẵn có.

Chương trình quốc gia về ATVSLĐ lần thứ hai, giai đoạn 2011-2015 đã được Chính phủ phê duyệt tháng 12 năm 2010, trong đó ATVSLĐ trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ, trong sản xuất nông nghiệp và ngành nghề nông thôn là những lĩnh vực ưu tiên. Đây là công cụ thiết thực nhằm bảo đảm ATVSLĐ và thực hiện việc làm bền vững cho mọi người lao động, nhờ có nguồn ngân sách cần thiết, các địa phương có thể duy trì và mở rộng việc tập huấn chương trình WISE, WIND, WISH.

Chính sách quốc gia rõ ràng, đội ngũ giáo viên có kinh nghiệm, tài liệu và công cụ huấn luyện dễ áp dụng sẽ hỗ trợ cho việc duy trì những sáng kiến tự cải

thiện điều kiện lao động của các doanh nghiệp vừa và nhỏ, của nông dân và của các hộ gia đình.

VI- Bài học kinh nghiệm

1. Sự quan tâm của lãnh đạo Sở LĐTBXH trong việc chỉ đạo, kiểm tra đôn đốc việc thực hiện các hoạt động của dự án tại địa phương là rất quan trọng, rất cần thiết. Sự quan tâm đó thể hiện ở việc tham dự các buổi khai mạc, bế mạc các lớp tập huấn, tham dự các cuộc họp hàng tháng của đội ngũ giảng viên nguồn, tham dự các buổi hội thảo kết quả thực hiện dự án và các hoạt động khác có liên quan đến dự án. Sự tham gia chủ động, tích cực và nhiệt tình của cán bộ được giao trách nhiệm làm đầu mối liên hệ để thực hiện các hoạt động của dự án và đội ngũ giảng viên nguồn của các cơ quan liên quan trong tỉnh là rất quan trọng và có ảnh hưởng trực tiếp đến kết quả thực hiện của dự án tại địa phương và doanh nghiệp. Giảng viên nguồn có nhiều kinh nghiệm trong việc tập huấn và tư vấn kỹ thuật cho các DNVVN và cho nông dân sẽ góp phần tích cực cho việc thực hiện thành công các hoạt động của dự án tại địa phương.

2. Lựa chọn đúng đối tượng tham gia các lớp tập huấn cải thiện điều kiện lao động trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ (WISE) sẽ hỗ trợ đắc lực cho các hoạt động cải thiện tại doanh nghiệp. Mỗi doanh nghiệp chỉ mời 02-03 đại biểu, bao gồm người sử dụng lao động, cán bộ quản lý ATVSLĐ và cán bộ công đoàn của các DNVVN. Đó là những thành viên chủ chốt của doanh nghiệp, nếu mời nhiều hơn số lượng đó thì doanh nghiệp sẽ gặp khó khăn trong hoạt động sản xuất, kinh doanh, khiến họ không tham gia được đầy đủ thời gian của lớp tập huấn. Chương trình tập huấn WISE được thiết kế theo phương pháp giáo dục hành động, học đi đôi với hành, vì vậy nếu mời không đúng đối tượng sẽ không có hoặc ít có hoạt động cải thiện.

3. Những người sử dụng lao động ở những DNVVN có nhiều kết quả cải thiện cần được mời đến các lớp tập huấn WISE, các cuộc hội thảo để trình bày kinh nghiệm cải thiện và giới thiệu những kết quả đã đạt được sau khi tham gia tập huấn WISE. Đây là một hoạt động có tính thuyết phục cao đối với các doanh nghiệp tham gia chương trình WISE.

4. Thăm quan, học hỏi và trao đổi kinh nghiệm giữa các doanh nghiệp tham gia dự án, giữa các địa phương, tham quan các doanh nghiệp vừa và nhỏ ở các nước trong khu vực là việc làm cần thiết, cần được quan tâm thực hiện đúng mức và cần chuẩn bị chu đáo.

5. Sự hợp tác chặt chẽ và thường xuyên giữa Văn phòng dự án, Ban Quản lý dự án, các cơ quan liên quan như Tổ chức Y tế Thế giới, Bộ Y tế, Trung ương Hội Nông dân Việt Nam và các tỉnh tham gia dự án đã góp phần thực hiện có hiệu quả các hoạt động của dự án.

6. Sự hỗ trợ kỹ thuật và tài chính kịp thời của Văn phòng ILO khu vực, Văn phòng ILO Hà Nội đã góp phần tích cực trong việc thực hiện các mục tiêu và tiến độ của dự án.

7. Những hướng dẫn cụ thể, tư vấn thực tế của nhà tài trợ trong các cuộc họp của Ban chỉ đạo đã đóng vai trò quan trọng trong việc thực hiện thành công dự án.

VII- Những vấn đề còn tồn tại

Số doanh nghiệp và số nông dân, số hộ gia đình tham gia vào chương trình cải thiện điều kiện lao động theo phương pháp WISE, WIND, WISH của dự án còn rất hạn chế trong tổng số hàng ngàn doanh nghiệp vừa và nhỏ, hàng vạn nông dân và lao động gia đình hiện đang hoạt động tại mỗi địa phương. Do đó nhu cầu huấn luyện đối với các đối tượng nói trên còn rất lớn.

Thời gian thực hiện dự án bị chậm 5 tháng so với dự kiến do phải hoàn thành một số thủ tục hành chính cần thiết, vì vậy một số chỉ tiêu kế hoạch chưa hoàn thành như yêu cầu đã đề ra trong tài liệu dự án.

VIII – Các hoạt động sắp tới

Dự án sẽ kết thúc vào cuối tháng 12 năm 2011. Mạng lưới giảng viên nguồn Chương trình WISE, WIND, WISH, đội ngũ Tình nguyện viên nông dân cần được duy trì và mở rộng. Chương trình quốc gia ATVSLĐ lần thứ hai cần kế thừa và tiếp tục thực hiện các hoạt động ngay sau khi dự án kết thúc. Nguồn ngân sách trong chương trình quốc gia cần được bố trí để hỗ trợ cho các hoạt động tập huấn nhằm cải thiện điều kiện lao động, phòng ngừa tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ, trong nông nghiệp và nông thôn, trong các hộ gia đình. Việc giới thiệu và áp dụng những tiêu chuẩn ATVSLĐ và các phương pháp tiếp cận của ILO (WISE, WIND, WISH...etc.) là rất cần thiết nhằm tăng cường tổ chức, quản lý và thực hiện công tác ATVSLĐ ở Việt Nam./.